

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

P7_TA(2014)0017

Znak jakości dla produktów regionalnych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie znakowania produktów regionalnych: w kierunku najlepszych praktyk w gospodarkach wiejskich (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 174 i następane Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w których określa się cel spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a także definiuje strukturalne instrumenty finansowe realizacji tego celu,
 - uwzględniając art. 39 TFUE, w którym określa się cele wspólnej polityki rolnej,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinie Komisji Transportu i Turystyki oraz Komisji Rozwoju Regionalnego (A7-0456/2013),
- A. mając na uwadze, że znaczenie pojęcia rozwoju terytorialnego wzrosło w ostatnich latach, szczególnie dzięki wyraźnemu uwzględnieniu w traktacie lizbońskim;
- B. mając na uwadze, że europejska polityka rozwoju obszarów wiejskich, stanowiąca drugi filar wspólnej polityki rolnej, została oficjalnie uznana w kontekście programu reform Agenda 2000; mając na uwadze, że dzięki tej reformie polityka rozwoju obszarów wiejskich zyskała wymiar wykraczający poza zakres polityki społeczno-strukturalnej stanowiącej jedynie uzupełnienie polityki rynków rolnych;
- C. mając na uwadze, że w przyszłym rozporządzeniu ramowym w sprawie polityki regionalnej państwa członkowskie zostaną wezwane do przyjęcia zintegrowanej koncepcji i programowania, co umożliwi większą spójność programów wieloletnich realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, jak również Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (i Europejskiego Funduszu Rybackiego) dzięki przyjęciu wspólnych ram strategicznych umożliwiających unikanie podwójnego finansowania i powielania inicjatyw oraz realizację celów strategii „Europa 2020”, tworzonych w formie umów o partnerstwie sporządzanych przez państwa członkowskie we współpracy z partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego; mając w związku z tym na uwadze, że podejmowane środki i inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, szczególnie rozwoju obszarów wiejskich, muszą wpisywać się w globalne i międzysektorowe podejście;
- D. mając na uwadze, że coraz bardziej zaciera się granica pomiędzy tym, co miejskie, a tym, co wiejskie oraz że rolnictwo rozwija się w strefach podmiejskich; istotne jest, aby polityka regionalna, jako uzupełnienie polityki rozwoju obszarów wiejskich, była także zorientowana na obszary wiejskie oraz wspierała wdrażanie tam innowacyjnych i strukturalnych projektów;

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

- E. mając na uwadze, że instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, którymi dysponują państwa członkowskie na mocy obowiązującego rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich, oferują tymże państwom członkowskim i ich regionom wiele możliwości rozwojowych, a także mając na uwadze, że ze względu na ograniczone środki budżetowe możliwości te są niewystarczająco wykorzystywane w ramach obecnych programów rozwoju obszarów wiejskich;
- F. mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie rozwoju obszarów wiejskich w okresie programowania 2014–2020 zwiększy środki, którymi dysponują państwa członkowskie, w szczególności jeśli chodzi o środki wsparcia produkcji żywności wysokiej jakości, współpracę między podmiotami terytorialnymi w celu lepszego wykorzystania ogółu zasobów w formie towarów i usług wysokiej jakości, wzmocnienie organizacji producentów, jak również działania w zakresie innowacji i dywersyfikacji gospodarczej na obszarach wiejskich;
- G. mając na uwadze, że skuteczniejsze włączenie producentów surowców do łańcucha żywnościowego przy zastosowaniu systemów zapewniania jakości, wspieranie sprzedaży na rynkach lokalnych oraz krótkie drogi zaopatrzenia określono jako jeden z priorytetów rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014–2020;
- H. mając na uwadze, że w kontekście rozwoju obszarów wiejskich podejście LEADER stanowi najlepsze podsumowanie idei współpracy pomiędzy podmiotami o różnym charakterze, przy zachowaniu centralnej roli działalności rolniczej, oraz że zainteresowane podmioty mogą wspólnie tworzyć branżowy projekt terytorialny w celu podkreślenia specyfiki i dobrych praktyk określonego jednorodnego obszaru;
- I. mając na uwadze, że wybór sposobu i rodzaju wsparcia udzielanego w ramach realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich powinien leżeć w gestii państw członkowskich lub ich regionów, jeżeli państwa zdecydują się na wdrożenie programów regionalnych; mając na uwadze, że państwa członkowskie najlepiej mogą zagwarantować odpowiednią uwagę dla tych programów na szczeblu krajowym lub regionalnym;
- J. mając na uwadze, że istnieją metody umożliwiające zmobilizowanie i zaangażowanie w ramach wspólnego podejścia odpowiednich podmiotów publicznych i prywatnych, niezależnie od szczebla, na którym prowadzą one swoją działalność, w celu rozwoju współpracy w wielu dziedzinach i lepszego wykorzystania potencjału właściwego dla każdego terytorium w ramach wspólnych projektów, przy czym zwłaszcza w tym przypadku należy podkreślić znaczenie stowarzyszeń na rzecz rozwoju lokalnego oraz stowarzyszeń i spółdzielni producentów mogących stanowić grupę partnerów uprzywilejowanych w zakresie dostępu do rynków lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych;
- K. mając na uwadze, że udane i wszechstronne programy rozwoju obszarów wiejskich mogą mieć konkretny korzystny wpływ na poziom zatrudnienia i konkurencyjność przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, a tym samym obniżyć zagrożenie bezrobociem i skrajnym ubóstwem na wsi wynikającym z niskich dochodów na obszarach wiejskich;
- L. mając na uwadze, że znaki doskonałości terytorialnej mogą się przyczynić do prężności i rozwoju gospodarek terytorialnych, zwłaszcza w regionach znajdujących się w nader niekorzystnej sytuacji oraz w regionach górskich i najbardziej oddalonych, a to poprzez koordynację zbiorów produktów i usług wysokiej jakości (żywności i produktów nieżywnościowych), które są nierozdzielnie ze sobą powiązane oraz odzwierciedlają specyfikę danego terytorium, a w szczególności jego dziedzictwo (historyczne, kulturowe, geograficzne itp.); mając na uwadze, że połączone ze sobą w ramach pakietów owe towary i usługi są niepowtarzalne, stanowią źródło zysków dla danego terytorium i stwarzają nowe możliwości na rynkach lokalnych i międzynarodowych, a także mogą służyć promowaniu regionów jako celów turystycznych; mając na uwadze, że znaki terytorialne mają na celu identyfikację obszarów, które współpracowały, aby stworzyć więzi partnerskie i wypracować efekty synergii z myślą o długofalowym wykorzystaniu zasobów, zachęcaniu producentów lokalnych i regionalnych oraz pobudzaniu swojej gospodarki, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia jakości życia na wsi oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i miejskich; mając na uwadze, że nie należy ich mylić z oznaczeniami jakości (chronionymi nazwami pochodzenia, chronionymi oznaczeniami geograficznymi i gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami) używanymi na produktach żywnościowych, z którymi nie są one sprzeczne, lecz – wręcz przeciwnie – doskonale uzupełniają się; mając na uwadze, że powinny one przyczyniać się do promowania tych programów zarówno w UE, jak i poza jej granicami, a także podnosić konkurencyjność gospodarek wiejskich przy jednoczesnym tworzeniu nowych możliwości zatrudnienia;
- M. mając na uwadze, że chroniona nazwa pochodzenia i chronione oznaczenie geograficzne stanowią skuteczny system wspierający rozwój obszarów wiejskich i rozwój terytorialny poprzez tworzenie i upowszechnianie wartości dodanej, poprzez wspólne działanie producentów i wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz dzięki sposobowi, w jaki umożliwiają promowanie danego regionu na rynkach lokalnych, regionalnych i międzynarodowych; mając w związku z tym na uwadze, że systemy regionalne nie powinny w żadnym wypadku zastąpić ani w jakimkolwiek stopniu naruszyć systemu chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

- N. mając na uwadze, że środki służące wspieraniu powiązań regionalnych i lokalnych między sektorem pierwotnym a sektorem usług mogą zagwarantować trwałą rozwój sektora rolnictwa i turystyki w UE;
- O. mając na uwadze konieczność stworzenia i zastosowania skutecznego narzędzia marketingowego, które przyczyniłoby się do zwiększenia konkurencyjności produktów lokalnych, wspierania lokalnych producentów oraz które pomogłoby w rozwoju regionalnego wizerunku nie tylko w dziedzinie rolnictwa;
1. z zadowoleniem przyjmuje zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego przewidziane w rozporządzeniu w sprawie wspólnych ram strategicznych funduszy europejskich; stwierdza, że różne fundusze europejskie wymagają koordynacji i zapewnienia ich wzajemnej spójności w celu osiągnięcia harmonijnego, trwałego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego;
 2. odnotowuje, że rozwój terytorialny jest bezpośrednio wymieniany jako jeden z celów wspólnej polityki rolnej wraz z dwoma innymi celami, a mianowicie z bezpieczeństwem żywnościowym i zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi oraz przeciwdziałaniem ociepleniu klimatu;
 3. podkreśla wielofunkcyjną rolę obszarów wiejskich, która nie ogranicza się jedynie do rozwoju rolnictwa, lecz jest związana z innymi działaniami gospodarczymi i socjalnymi, i która zasadza się na budowie potencjału lokalnego – umiejętności, wiedzy i inwestycji, mających na celu odkrycie i wykorzystanie wszystkich lokalnych wartości, niewykorzystywanych cennych miejscowych źródeł i zasobów;
 4. z zadowoleniem przyjmuje koncepcję rozwoju kierowanego przez społeczność lokalną oraz wzywa państwa członkowskie do stosowania tej koncepcji oraz do usunięcia ewentualnych przeszkód występujących między ministerstwami a innymi organami administracji zaangażowanymi we wdrażanie tego nowatorskiego i innowacyjnego podejścia; podkreśla, że procedury administracyjne nie powinny stanowić obciążenia ani tworzyć dodatkowych kosztów dla właściwych władz w państwach członkowskich;
 5. wzywa państwa członkowskie i ich organy administracji regionalnej do wspierania dynamiczniejszych form zarządzania umożliwiających realizację wspólnych projektów rozwoju terytorialnego obejmujących wszystkie sektory gospodarki, w tym również turystykę, a w sektorze rolnictwa również sektor spożywczy i nieżywnościowy, na wzór projektów związanych z regionalnymi łańcuchami dostaw (krótkie łańcuchy dostaw, łańcuchy żywnościowe, miejscowe ubojnie, projekty metanizacji biomasy rolniczej, ekologiczne produkty chemiczne, materiały pochodzenia biologicznego itp.), przy czym szczególną uwagę należy zwracać na mikroprzedsiębiorstwa i podmioty rozpoczynające działalność, a to dzięki procesowi stopniowego uznawania tożsamości poszczególnych terytoriów, określonej w związku z ich dziedzictwem i na jego podstawie; stwierdza, że takie formy zarządzania opierają się na kompleksowym partnerstwie podmiotów i struktur, których działalność należy koordynować w oparciu o koncepcję znaku doskonałości terytorialnej; wzywa zatem państwa członkowskie do utworzenia platformy wymiany najlepszych praktyk przy wykorzystaniu zwłaszcza narzędzi przewidzianych w ramach podejścia LEADER do programów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
 6. zwraca uwagę, że lepsza koordynacja podmiotów lokalnych może przyczynić się do poprawy kondycji gospodarek wiejskich, w szczególności w regionach znajdujących się w najtrudniejszym położeniu, w tym również w regionach górskich i najbardziej oddalonych; podkreśla, że terytoria mogłyby skorzystać na lepszej organizacji w perspektywie pełnego wykorzystania potencjału swoich zasobów (w tym również zasobów ukrytych) w interesie wszystkich podmiotów powiązanych ze sobą stosunkiem współzależności i solidarności (tzn. podmiotów działających w sektorze rolnictwa, w rzemiośle i rękodzielnictwie, w turystyce w powiązaniu z dziedzictwem, a także przy uwzględnieniu organizacji producentów, stowarzyszeń i izb handlowych itp.); stwierdza, że spójność strategii podmiotów ma na celu pozyskanie zasobów obejmujących i wykraczających poza zakres sektorowy lub branżowy, aby osiągać na podstawie logiki terytorialnej nowe zyski dzięki jakości terytorialnej pakietu komplementarnych towarów i usług właściwych dla danego terytorium; stwierdza w związku z tym, że taki sposób zarządzania terytorialnego zdecydowanie wspiera tworzenie, rozwój i wzmocnienie promowania produktów rolnych i spożywczych w ramach istniejących systemów jakości, opartych na obronie własności intelektualnej oraz równoległe z promowaniem wysokiej jakości usług, co nie cieszy się oficjalnym uznaniem instytucji europejskich, promowanie produktów rolnych oraz usług, które wzajemnie się wzmacniają, przy czym wszystkie zainteresowane podmioty zapewniają, poprzez solidarne zachowania, promowanie wszelkich dóbr i usług związanych z ich własnym terytorium;
 7. znak jakości terytorialnej ma na celu ożywienie procesu waloryzacji terytorium obejmującego produkty i usługi na podstawie takich aspektów jak tożsamość czy sprzyjająca włączeniu społecznemu odpowiedzialność społeczna, który pobudzi i uzupełni efekty synergii istniejących znaków jakości związanych z pochodzeniem produktów rolno-spożywczych, jednak znak ten wykracza poza te cele i ma charakter przekrojowy w odniesieniu do wszystkich produktów, towarów i usług z danego obszaru, a także w odniesieniu do modelu zarządzania przedsiębiorstwami, jednostkami i podmiotami lokalnymi;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

8. podkreśla konieczność promowania pewnych form stowarzyszenia pomiędzy różnymi regionami oraz partnerstwa międzysektorowego w celu zachowania konkurencyjności; uznaje rolę organów przedstawicielskich, takich jak stowarzyszenia, na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim, które propagują marki regionalne i zwiększają oraz poprawiają rosnącą widoczność swojego regionu; wzywa do zwracania większej uwagi na inicjatywy dotyczące marek regionalnych jako ewentualnego wspólnego zagadnienia w ramach europejskiej współpracy terytorialnej i europejskich inicjatyw finansowych oraz jako narzędzia stanowiącego inwestycję w długoterminową vitalność konkurencyjności regionu;

9. uważa, że znaki jakości dla produktów regionalnych muszą pomóc zachować wizerunek Europy jako wartościowego ośrodka turystycznego w oparciu o różnorodność regionalnych dziedzin turystyki, takich jak agroturystyka, turystyka wiejska, turystyka ekologiczna, turystyka żywnościowa, a także dziedzictwo przemysłowe, historyczne, naturalne i kulturowe, jak również uwzględniając trasy rowerowe w połączeniu z transportem publicznym; podkreśla, że nie istnieje obecnie europejski znak jakości dla usług związanych z danym regionem, który pozwoliłby konsumentom na odróżnienie produktu turystycznego wysokiej jakości; zaleca w związku z tym pomoc we wprowadzaniu pozytywnej dynamiki do sektora turystyki, szczególnie w odniesieniu do turystyki wiejskiej i małych przedsiębiorstw; uważa, że może się to przyczynić do stworzenia alternatywy dla tradycyjnych sektorów, takich jak rolnictwo i hodowla zwierząt; jest zdania, że dowolny znak jakości powiązany z konkretnym terytorium musi uwzględniać szereg specyfikacji oferujących gwarancję jakości i respektować istniejące już znaki jakości oraz bazować na nich, jak ma to miejsce w odniesieniu do oznaczeń produktów rolno-spożywczych, należy również unikać potencjalnego mylenia go z produktami rolnymi posiadającymi znaki jakości UE;

10. uważa, że inicjatywy typu sieć EDEN (modelowe ośrodki turystyczne Europy) wspierają konkurencyjność, pomagają w rozwoju zrównoważonej i wartościowej turystyki w danym regionie dzięki potencjałowi mikro- i małych przedsiębiorstw, jak również przyczyniają się do zaangażowania lokalnych instytucji, tworzenia więzi partnerskich i dywersyfikacji uczestników w procesie tworzenia znaku jakości dla produktów regionalnych; wzywa Komisję do uwzględnienia różnych form turystyki związanych z działalnością rolniczą w odnośnych działaniach i programach, takich jak EDEN, Calypso itp., a także podkreśla potrzebę wspierania działalności turystycznej na obszarach wiejskich za pomocą ukierunkowanych działań i programów;

11. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, aby w przyszłych programach rozwoju obszarów wiejskich przewidziano odpowiednie środki i wystarczające zasoby z myślą o ułatwieniu dobrego zarządzania oraz zrównoważonych form zarządzania terytorialnego poprzez mobilizowanie i wzmacnianie środków opartych na działaniach zbiorowych, takich jak: środki współpracy (w tym również w zakresie systemów zrównoważonej produkcji), koordynacja, wymiana, tworzenie sieci, innowacje, szkolenia, tworzenie grup producentów, promocja, informowanie i inwestycje przewidziane w nowych rozporządzeniach w sprawie rozwoju obszarów wiejskich; zachęca lokalne grupy działania, w ramach programu LEADER+, do sprzyjania tworzeniu sieci współpracy między lokalnymi i regionalnymi producentami, dostawcami usług i instytucjami kulturalnymi, takimi jak uniwersytety, muzea i centra badań naukowych, aby umożliwić syntezę aspektów kulturowych i historycznych obszaru w znaku regionalnym mogącym stworzyć trwały związek między kształceniem, badaniami i produkcją, dzięki czemu powstaną także miejsca pracy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;

12. utrzymuje, że projekty te muszą być wielosektorowe, jednak przy zachowaniu centralnej roli działalności rolniczej, oraz że powinny one być oceniane przez właściwy organ zarządzający planami rozwoju;

13. wzywa Komisję do wspierania wysiłków państw członkowskich na rzecz uznania i promowania nowych form współpracy na obszarach wiejskich, skupionych wokół znaku doskonałości terytorialnej i przy użyciu narzędzi przewidzianych w ramach reformy wspólnej polityki rolnej, takich jak unijna inicjatywa LEADER, narzędzia pomocy technicznej i tworzenia sieci, europejskie partnerstwo innowacyjne, europejska sieć na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a także wszelkie inne narzędzia i środki, które okażą się niezbędne; owe nowe formy europejskiej współpracy terytorialnej opierają się na obiektywnej ocenie regionalnych efektów synergii przy uwzględnieniu wymiaru społecznego, gospodarczego i środowiskowego, zasady zrównoważoności, różnorodności podmiotów gospodarczych i społecznych (w tym również z branży turystycznej) zaangażowanych w promowanie tożsamości regionalnej oraz wszystkich specyficznych towarów i usług, które mogą być wyprodukowane na każdym obszarze, w celu tworzenia i utrzymania wartości dodanej;

14. uważa, że w kontekście owych nowych form współpracy terytorialnej państwa członkowskie powinny być w stanie stosować wszelkie środki służące rozwojowi obszarów wiejskich i powiązane z polityką na rzecz jakości produktów żywnościowych w celu promowania przede wszystkim sprzedaży na rynkach lokalnych, rozwijania krótkich łańcuchów dostaw, poprawy stopnia zrównoważoności i uzupełnienia wiedzy o metodach produkcji przy jednoczesnym przestrzeganiu wszystkich przepisów UE oraz bez uszczerbku – w postaci zakwestionowania lub osłabienia – dla

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

istniejących unijnych systemów jakości, takich jak chroniona nazwa pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności; jest zdania, że w sektorze rolno-spożywczym oznaczenie doskonałości terytorialnej należy ograniczyć do promowania systemów jakości (chronionej nazwy pochodzenia, chronionego oznaczenia geograficznego i gwarantowanych tradycyjnych specjalności), jeżeli takowe istnieją, lub do wsparcia na rzecz ich utworzenia, jeżeli jeszcze nie powstały; z uwagi na wielość wielokrotnych oznakowań i znaków regionalnych na produktach żywnościowych w Europie wzywa Komisję do sporządzenia wykazu znaków o charakterystycznych cechach regionalnych w celu uniknięcia ewentualnych negatywnych skutków w odniesieniu do systemów jakości; stwierdza, że koncepcja znaku regionalnego powinna być określona w jasny sposób z uwzględnieniem pozytywnych doświadczeń związanych z już istniejącymi znakami jakości (ChNP, ChOG, GTS), przy określeniu skoordynowanych strategii, aby uniknąć powielania i nakładania się oraz przy stosowaniu wspólnego podejścia w oparciu o wspólne ramy, które należy zdefiniować na szczeblu UE;

15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
